

ZAKON O SIGURNOSTI SNABDIJEVANJA NAFTNIM DERIVATIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se postupanje u slučaju poremećaja snabdijevanja Crne Gore naftnim derivatima, način formiranja i upravljanja strateškim rezervama naftnih derivata (u daljem tekstu: strateške rezerve) i druga pitanja od značaja za sigurno snabdijevanje Crne Gore naftnim derivatima.

Strateške rezerve

Član 2

Strateške rezerve su rezerve naftnih derivata koje se formiraju u cilju obezbjeđenja sigurnog snabdijevanja Crne Gore u slučaju poremećaja u snabdijevanju i ispunjenja međunarodnih obaveza Crne Gore.

Javni interes

Član 3

Sigurno snabdijevanje Crne Gore naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju i formiranje i upravljanje strateškim rezervama poslovi su od javnog interesa.

Formiranje i upravljanje strateškim rezervama

Član 4

Formiranje i upravljanje strateškim rezervama vrši Agencija za strateške rezerve naftnih derivata Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija).

Principi

Član 5

Sigurno snabdijevanje Crne Gore naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju i formiranje strateških rezervi zasniva se na principima:

- 1) odgovornosti, stručnosti, objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i nepristranosti;
- 2) efikasnog i ekonomičnog korišćenja postojeće naftne infrastrukture na teritoriji Crne Gore;
- 3) maksimalnog iskorišćavanja postojećih resursa u svojini Crne Gore;
- 4) tehničko-tehnološkog unapređenja naftne infrastrukture, naročito u morskim lukama;
- 5) nezavisnosti od budžeta Crne Gore i bez uticaja na javni dug;
- 6) optimalnih troškova i minimalnog učešća finansijskih sredstava;
- 7) institucionalne saradnje;
- 8) podsticanja konkurentnosti i otvorenosti tržišta;
- 9) podsticanja učešća privatnog sektora;

- 10) razvoja djelatnosti skladištenja naftnih derivata;
- 11) primjene najviših standarda kvaliteta i kontrole kvaliteta naftnih derivata;
- 12) primjene najbolje inženjerske prakse u djelatnost skladištenja naftnih derivata;
- 13) zaštite životne sredine;
- 14) postupanja u skladu sa međunarodnim standardima i najboljom praksom.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 7

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **naftni derivati** su proizvodi koji se dobijaju preradom sirove nafte;
- 2) **poremećaj u snabdijevanju** je veliki poremećaj u snabdijevanju naftnim derivatima i poremećaj u snabdijevanju Crne Gore naftnim derivatima;
- 3) **veliki poremećaj u snabdijevanju** je značajan i iznenadan pad u snabdijevanju naftnim derivatima država članica Evropske unije i/ili Energetske zajednice, bez obzira da li je zbog toga donesena međunarodna odluka o puštanju strateških rezervi na tržište;
- 4) **poremećaj u snabdijevanju Crne Gore** je značajan i iznenadan pad u snabdijevanju Crne Gore naftnim derivatima;
- 5) **međunarodna odluka o puštanju strateških rezervi** je važeća odluka Upravljačkog odbora Međunarodne agencije za energiju o stavljanju sirove nafte ili naftnih derivata na tržište kroz puštanje na tržište strateških rezervi njenih država članica;
- 6) **komercijalne rezerve** su rezerve naftnih derivata koje na teritoriji Crne Gore drže energetski subjekti i čije formiranje nije obavezno u skladu sa ovim zakonom.

II. POSTUPANJE U SLUČAJU POREMEĆAJA U SNABDIJEVANJU NAFTNIM DERIVATIMA

Nadležnost Ministarstva

Član 8

Organ državne uprave nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo):

- 1) prati snabdijevanje Crne Gore naftnim derivatima;
- 2) prikuplja i razmjenjuje podatke o snabdijevanju Crne Gore naftnim derivatima sa nadležnim organima, izvještava i koordinira aktivnostima u slučaju poremećaja u snabdijevanju;
- 3) saraduje sa međunarodnim organizacijama i tijelima nadležnim za sigurnost snabdijevanja naftom i naftnim derivatima, naročito u slučaju poremećaja u snabdijevanju;
- 4) predstavlja Crnu Goru u radnim, stručnim i savjetodavnim tijelima međunarodnih organizacija, koja se odnose na sigurnost snabdijevanja naftom i naftnim derivatima.

Savjet za praćenje snabdijevanja tržišta naftnim derivatima

Član 9

Radi pružanja stručne pomoći u slučaju poremećaja u snabdijevanju Crne Gore naftnim derivatima Ministarstvo obrazuje Savjet za praćenje snabdijevanja tržišta naftnim derivatima (u daljem tekstu: Savjet).

Savjet naročito:

- 1) prati redovno snabdijevanje tržišta Crne Gore naftnim derivatima,
- 2) predlaže mjere za sprječavanje nastanka poremećaja u snabdijevanju tržišta naftnih derivata,
- 3) predlaže mjere za normalizaciju snabdijevanja u slučaju poremećaja u snabdijevanju tržišta naftnih derivata,
- 4) prati sprovođenje mjera iz tač. 2 i 3 ovog stava i predlaže njihovo ukidanje.

Sastav Savjeta

Član 10

Savjet ima pet članova.

Savjet čine predstavnik Ministarstva, direktor Agencije, direktor organa nadležnog za regulaciju energetske djelatnosti i predstavnici dva energetska subjekta sa najvećim udjelom na tržištu naftnih derivata u veleprodaji.

Predsjednik Savjeta je predstavnik Ministarstva, a zamjenik predsjednika je direktor Agencije.

Savjet radi i odlučuje na sjednicama koje saziva i njima predsjedava predsjednik Savjeta.

Način rada i odlučivanja Savjeta uređuje se poslovníkom o radu.

U radu Savjeta, po potrebi, učestvuju i predstavnici drugih institucija čiji je rad od značaja za snabdijevanje naftnim derivatima.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši Agencija.

Krizni plan

Član 11

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na prijedlog Ministarstva, donosi Krizni plan u slučaju velikog i/ili poremećaja u snabdijevanju Crne Gore naftnim derivatima (u daljem tekstu: Krizni plan).

Kriznim planom utvrđuje se struktura upravljanja u slučaju poremećaja u snabdijevanju tržišta naftnih derivata.

Krizni plan naročito sadrži:

- 1) mjere koje Vlada može da naloži u slučaju poremećaja u snabdijevanju Crne Gore naftnim derivatima, kao i metode i procedure za primjenu tih mjera;
- 2) procedure za odlučivanje o potrebi primjene odgovarajućih mjera;
- 3) protokole komunikacije u slučaju poremećaja u snabdijevanju tržišta naftnih derivata;
- 4) način učešća u koordiniranoj međunarodnoj akciji, u slučaju donošenja međunarodne odluke o puštanju strateških rezervi na tržište.

Kriznim planom utvrđuje se i postupak puštanja strateških rezervi na tržište Crne Gore.

Odluku o preduzimanju mjera iz st. 3 i 4 ovog člana Vlada donosi na prijedlog Ministarstva.

U slučaju poremećaja u snabdijevanju ili radi sprječavanja nastanka poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima, Vlada može da naloži energetskim subjektima koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko naftnim derivatima, trgovine na malo naftnim derivatima, skladištenja nafte i naftnih derivata, transporta naftnih derivata transportnim sredstvima, osim produktovodima, upravljanja postrojenjem za tečni naftni gas ili trgovine na veliko i snabdijevanje krajnjih kupaca tečnim naftnim gasom da uvedu radnu obavezu za vrijeme trajanja tog poremećaja ili mogućnosti nastanka poremećaja.

Za sprovođenje Kriznog plana nadležno je Ministarstvo.

Energetski subjekti iz stava 6 ovog člana, državni organi, regulator energetskog sektora i potrošači naftnih derivata dužni su da sarađuju sa Ministarstvom i postupaju u skladu sa Kriznim planom i odlukama Vlade u vezi sa poremećajem u snabdijevanju ili u cilju sprječavanja nastanka poremećaja u snabdijevanju tržišta Crne Gore naftnim derivatima.

Dostavljanje podataka i izvještavanje

Član 12

Radi praćenja stanja na domaćem tržištu naftnih derivata, određivanja neto uvoza i dnevne potrošnje za potrebe formiranja strateških rezervi i sačinjavanja mjesečnih izvještaja o količini strateških i komercijalnih rezervi, energetski subjekti koji proizvode, uvoze, izvoze ili skladište naftne derivate, organ uprave nadležan za poslove carina (u daljem tekstu: nadležni carinski organ) i Agencija, dužni su najkasnije do 10. u tekućem mjesecu (n), da dostavljaju Ministarstvu podatke za prethodni mjesec (n - 1) i prethodni mjesec (n - 2) o:

- 1) uvozu, izvozu, plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore; i
- 2) količini strateških, posebnih i komercijalnih rezervi naftnih derivata.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana, energetski subjekti koji obavljaju djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata, dužni su da obavještavaju Ministarstvo o planovima za privremeni ili trajni prestanak rada skladišta ili dijela skladišta, o planiranom remontu skladišta, kao i o drugim podacima koji mogu biti od uticaja na snabdijevanje tržišta naftnih derivata.

Podatke iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo dostavlja organu uprave nadležnom za poslove statistike (u daljem tekstu: Zavod za statistiku), radi sačinjavanja zvaničnih zbirnih mjesečnih statističkih izvještaja o tržištu naftnih derivata.

Mjesečne statističke izvještaje iz stava 3 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji u roku od 55 dana od završetka mjeseca na koji se odnose.

Sadržaj podataka i metodologiju prikupljanja i obrade podataka iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva, uz pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove statistike.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na energetske subjekte koji djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata obavljaju isključivo kroz rezervoare u okviru benzinskih stanica.

III. STRATEŠKE REZERVE – MINIMALNA KOLIČINA, STRUKTURA I KVALITET

Minimalna količina strateških rezervi

Član 13

Strateške rezerve formiraju se u količini za najmanje 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza ili za 61 dan prosječne dnevne potrošnje naftnih derivata u Crnoj Gori u prethodnoj kalendarskoj godini, u zavisnosti koja je količina veća.

Strateške rezerve formiraju se postepeno, s tim da minimalna količina strateških rezervi iz stava 1 ovog člana mora da bude formirana najkasnije do 31. decembra 2022. godine.

Od 2023. godine, minimalna količina strateških rezervi iz stava 1 ovog člana, za tekuću godinu u odnosu na prethodnu, usklađuje se najkasnije do 1. aprila tekuće godine.

Obračunavanje neto uvoza i domaće potrošnje

Član 14

Prosječni dnevni neto uvoz i prosječna dnevna potrošnja iz člana 13 stav 1 ovog zakona izračunavaju se na osnovu ekvivalenta sirove nafte u uvozu i domaćoj potrošnji, tokom prethodne kalendarske godine.

Količine formiranih strateških rezervi izračunavaju se mjesečno na osnovu ekvivalenta sirove nafte.

Metodologija obračunavanja neto uvoza, dnevne potrošnje i količine formiranih strateških rezervi (uključujući posebne rezerve, biogoriva i aditive) utvrđuje se propisom Ministarstva.

Izračunavanje minimalnih količina strateških rezervi

Član 15

Minimalne količine strateških rezervi naftnih derivata u tonama ekvivalentne sirove nafte izračunava Ministarstvo na osnovu podataka prikupljenih i obrađenih u skladu sa članom 12 ovog zakona i metodologije iz člana 14 stav 3 ovog zakona.

Podatke o minimalnim količinama strateških rezervi iz stava 1 ovog člana Ministarstvo dostavlja Agenciji, do kraja februara tekuće godine.

Struktura strateških rezervi

Član 16

Strateške rezerve naftnih derivata mogu da se formiraju i održavaju u gotovim proizvodima i u nematerijalnom obliku (*tiketi*).

Strateške rezerve naftnih derivata obavezno sadrže jedan ili više naftnih derivata čija je zajednička zastupljenost, izražena u ekvivalentu sirove nafte jednaka najmanje 75% domaće potrošnje iz prethodne godine.

Najmanje jedna trećina strateških rezervi iz člana 15 stav 1 ovog zakona mora da bude u gotovim proizvodima.

Struktura strateških rezervi naftnih derivata mora da odražava strukturu domaće potrošnje naftnih derivata iz prethodne godine.

Posebne rezerve

Član 17

Posebne rezerve su dio strateških rezervi i u svojini su Agencije.

Posebne rezerve moraju da:

- 1) se čuvaju u gotovim proizvodima;
- 2) se sastoje od naftnih derivata čija je zajednička zastupljenost, izražena u ekvivalentu sirove nafte, jednaka najmanje 75% domaće potrošnje iz prethodne godine;
- 3) se skladište na teritoriji Crne Gore i/ili države članice Evropske unije i/ili države članice Energetske zajednice i
- 4) budu dostupne u skladu sa članom 25 ovog zakona.

Ekvivalent sirove nafte za posebne rezerve izračunava se u skladu sa metodologijom iz člana 14 stav 3 ovog zakona.

Strateške rezerve u nematerijalnom obliku

Član 18

Strateške rezerve u nematerijalnom obliku su ugovori o pravu, ali ne i obavezi, na kupovinu naftnih derivata po unaprijed utvrđenim kriterijima u određenom vremenskom periodu (*tiketi*).

Agencija može da zaključi ugovor iz stava 1 ovog člana pod uslovom da:

- 1) ima ekskluzivno pravo, da kupi ugovorenu količinu naftnih derivata;
- 2) su naftni derivati koji su predmet tog ugovora uskladišteni, dostupni i spremni za utovar tokom čitavog trajanja ugovora.

Agencija može da ustupi pravo kupovine naftnih derivata koji su predmet ugovora iz stava 1 ovog člana drugom energetsom subjektu iz člana 29 stav 4 ovog zakona, u kom slučaju je prodavac naftnih derivata dužan da ugovorene količine naftnih derivata proda energetsom subjektu kojeg ovlasti Agencija prema uslovima iz tog ugovora.

Ugovor iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži odredbe o pravima, odnosno obavezama iz st. 2 i 3 ovog člana.

Pored podataka iz stava 4 ovog člana, ugovor iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) količinu i vrstu naftnih derivata koji su predmet ugovora;
- 2) tačnu lokaciju skladišta i rezervoara u kojima su tokom trajanja ugovora uskladišteni naftni derivati koji su predmet ugovora;
- 3) način određivanja kupoprodajne cijene, po kojoj Agencija ima pravo da kupi naftne derivate;
- 4) način i kapacitete utovara naftnih derivata u slučaju kupovine;
- 5) vrijeme na koje se ugovor zaključuje.

Strateške rezerve u nematerijalnom obliku mogu da se ugovaraju za količine od najmanje 1000 tona pojedinog naftnog derivata.

Ugovor iz stava 1 ovog člana se, po pravilu, zaključuje na rok koji nije kraći od tri ni duži od 12 mjeseci.

Rezerve koje se ne računaju u strateške rezerve

Član 19

U strateške rezerve naftnih derivata ne računaju se količine:

- 1) naftnih derivata koje se čuvaju na teritoriji Crne Gore za potrebe druge države na osnovu međunarodnog ugovora,

- 2) naftnih derivata u rezervoarima vozila i drugim saobraćajnim sredstvima, a koje služe isključivo za njihov pogon,
- 3) naftnih derivata koje se nalaze u skladištima brodova, cjevovodima, željezničkim cisternama, autocisternama, rezervoarima benzinskih stanica i na tankerima koji plove,
- 4) goriva uskladištena kod krajnjih potrošača, i
- 5) rezerve goriva Vojske Crne Gore.

Kvalitet i obnavljanje strateških rezervi

Član 20

Strateške rezerve moraju da ispunjavaju standarde kvaliteta, u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje kvalitet i način kontrole kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla.

Ukoliko se strateške rezerve skladište zajedno sa komercijalnim rezervama, energetski subjekt koji skladišti strateške rezerve odgovoran je za kontinuirano održavanje sezonskog kvaliteta strateških rezervi u skladu sa važećim standardima MEST EN 228 i MEST EN 590.

Ukoliko se posebne rezerve skladište odvojeno od komercijalnih rezervi, rezerve motornih benzina čuvaju se u ljetnjem kvalitetu, a rezerve dizelskog goriva u zimskom kvalitetu, u skladu sa važećim standardima MEST EN 228 i MEST EN 590.

Obnavljanje strateških rezervi iz stava 3 ovog člana sprovodi se prema potrebi, po pravilu, na osnovu rezultata kontrole kvaliteta sprovedene u skladu sa propisom iz člana 24 stav 7 ovog zakona.

IV. NAČIN FORMIRANJA I UPRAVLJANJE STRATEŠKIM REZERVAMA

Postepeno formiranje strateških rezervi

Član 21

Postepeno formiranje strateških rezervi do 2022. godine sprovodi se u skladu sa:

- 1) akcionim planom formiranja strateških rezervi (u daljem tekstu: akcioni plan);
- 2) proračunom minimalne količine strateških rezervi iz člana 13 stav 1 ovog zakona za tekuću godinu;
- 3) indikativnom količinom i strukturom strateških rezervi za tekuću godinu iz člana 23 ovog zakona, i
- 4) godišnjim planom rada i finansijskim planom Agencije iz člana 53 ovog zakona.

Akcioni plan formiranja strateških rezervi

Član 22

Radi postepenog formiranja strateških rezervi, u skladu sa članom 21 ovog zakona, Vlada donosi akcioni plan na prijedlog Agencije.

Akcioni plan donosi se za period od tri godine.

Akcioni plan naročito sadrži:

- 1) procjenu minimalnih količina strateških rezervi za period na koji se plan odnosi;
- 2) strukturu strateških rezervi za period za koji se akcioni plan donosi;
- 3) količinu skladišnih kapaciteta za potrebe strateških rezervi;
- 4) potreban dodatni skladišni kapacitet;
- 5) posebne uslove za formiranje strateških rezervi;
- 6) raspored i politiku nabavke naftnih derivata, finansiranje, politiku dugoročnog osiguranja skladišnih kapaciteta, kao i
- 7) dinamiku realizacije akcionog plana.

Indikativne količine i struktura strateških rezervi za tekuću godinu

Član 23

Indikativne količine i strukturu strateških rezervi za tekuću godinu iskazane u tonama svakog naftnog derivata koji će se čuvati kao strateške rezerve utvrđuje Vlada, najkasnije do 15. marta tekuće godine, na prijedlog Agencije.

Indikativne količine i struktura strateških rezervi iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se u skladu sa akcionim planom, minimalnom količinom strateških rezervi izraženom u tonama ekvivalentne sirove nafte, procjenom Agencije o tržišnim cijenama naftnih derivata, o raspoloživim finansijskim sredstvima kao i raspoloživim domaćim skladišnim kapacitetima i količinama strateških rezervi u nematerijalnom obliku.

Skladištenje strateških rezervi

Član 24

Skladištenje strateških rezervi vrši se na teritoriji Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, strateške rezerve mogu se skladištiti u drugoj državi, ako je o tome zaključen međunarodni ugovor o čuvanju strateških rezervi.

Razmještaj strateških rezervi mora da bude prilagođen logističkom lancu uvoza i veleprodaje naftnih derivata u Crnoj Gori.

Strateške rezerve skladište se u carinskim skladištima koja, po pravilu, koriste i drugi uvoznici ili trgovci na veliko naftnim derivatima i koja imaju mogućnost istovara/utovara robe sa najmanje dva vida transporta.

Poslove skladištenja strateških rezervi za Agenciju mogu da obavljaju pravna lica koja imaju licencu za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja naftnih derivata.

Skladištenje strateških rezervi u skladištima u svojini Agencije i upravljanje tim skladištima, Agencija može da povjeri energetskim subjektima registrovanim u Crnoj Gori, koji obavljaju poslove skladištenja naftnih derivata.

Bliže uslove skladištenja, uključujući i uslove koji se odnose na lokacije skladišnih kapaciteta, kao i rokove, način i uslove kontrole kvaliteta i količina uskladištenih strateških rezervi propisuje Vlada.

Dostupnost strateških i posebnih rezervi

Član 25

Strateške rezerve moraju da budu fizički dostupne u svakom trenutku i ne mogu da budu predmet mjera kojima bi se ograničilo njihovo raspolaganje.

Energetski subjekt koji skladišti strateške rezerve dužan je da obezbijedi ispravnost skladišta i infrastrukture za utovar i istovar strateških rezervi iz skladišta, redovno održavanje i osiguranje od uobičajenih rizika i od rizika od curenja (lekaže) za vrijeme trajanja ugovora o skladištenju strateških rezervi.

Energetski subjekt koji skladišti strateške rezerve, ne smije da postupa sa strateškim rezervama bez prethodne pisane saglasnosti Agencije.

Posebne rezerve ne mogu da budu predmet prinudne naplate.

Energetski subjekt koji skladišti posebne rezerve nema pravo zadržavanja, ni založno pravo nad naftnim derivatima koje skladišti kao posebne rezerve.

Posebne rezerve ne mogu da budu predmet obezbjeđenja potraživanja trećih lica prema Agenciji ili energetskom subjektu koji skladišti posebne rezerve, ni predmet upotrebe, promjene namjene ili ubiranja prihoda.

Strateške rezerve drugih država koje se na osnovu međunarodnog ugovora čuvaju na teritoriji Crne Gore ili su u tranzitu preko teritorije Crne Gore, ne mogu da budu predmet mjera kojima bi se ograničilo raspolaganje tim rezervama i njihova otprema sa teritorije Crne Gore.

Kontrola strateških rezervi i čuvanje dokumentacije

Član 26

Agencija je dužna da redovno provjerava kvalitet i količinu strateških rezervi.

Kontrolu kvaliteta i količinu strateških rezervi iz stava 1 ovog člana za Agenciju obavlja ovlašćeno akreditovano pravno lice, u skladu sa propisom iz člana 24 stav 7 ovog zakona.

Energetski subjekt koji skladišti strateške rezerve dužan je da obezbijedi ovlašćenom predstavniku Agencije i predstavniku akreditovanog lica iz stava 2 ovog člana pristup skladištu u kojem se nalaze strateške rezerve, vršenje kontrole kvaliteta i količine strateških rezervi kao i da omogućiti uvid u dokumentaciju dnevnog stanja skladišta i stanja strateških rezervi.

Ovlašćeni predstavnici Agencije, odnosno akreditovanog lica iz stava 3 ovog člana nijesu dužni da najave svoj dolazak energetskom subjektu koji skladišti strateške rezerve.

Ministarstvo, Agencija i energetske subjekti koji skladište strateške rezerve, dužni su da omogućе ovlaštenim predstavnicima međunarodnih organa pregled strateških rezervi u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama Crne Gore, kao i uvid u dokumenta vezana za strateške rezerve i pristup mjestu na kojem se strateške rezerve drže.

Ministarstvo, Agencija i energetske subjekti koji skladište strateške rezerve, dužni su da čuvaju sve dokumente, podatke i statističke izvještaje koji se odnose na vrstu, količinu, kvalitet i razmještaj strateških rezervi, najmanje pet godina od dana njihovog nastanka.

Registri strateških i posebnih rezervi

Član 27

Agencija vodi i redovno ažurira registar strateških rezervi naftnih derivata i registar posebnih rezervi.

U registar strateških rezervi naftnih derivata unose se podaci o svim strateškim rezervama koje se čuvaju u nematerijalnom obliku i rezervama gotovih proizvoda koje se ne smatraju posebnim rezervama, a u registar posebnih rezervi unose se isključivo podaci o posebnim rezervama.

Registre iz stava 1 ovog člana Agencija vodi u pisanoj i u elektronskoj formi.

Registri iz stava 1 ovog člana, naročito sadrže:

- 1) podatke o količini i kvalitetu uskladištenih strateških i posebnih rezervi naftnih derivata Crne Gore;
- 2) popis ugovora o skladištenju strateških rezervi;
- 3) popis ugovora o pravu na kupovinu određenih količina naftnih derivata u skladu sa članom 18 ovog zakona;
- 4) podatke o skladištima u kojima su uskladištene strateške rezerve i posebne rezerve (adresa skladišta, ime vlasnika skladišta, ime operatora skladišta, trajanje ugovora o skladištenju, trajanje prava iz ugovora iz člana 18 ovog zakona i ime, odnosno naziv vlasnika naftnih derivata koji su predmet tog ugovora, oznake rezervoara u kojima su strateške i posebne rezerve uskladištene, nominalnu i efektivnu zapreminu rezervoara u kojima se nalaze strateške i posebne rezerve, poreski i carinski status skladišta, kapacitet istovara/utovara i pristup skladištu (voz, autocisterna, brod, cjevovod);
- 5) podatke o količini i kvalitetu strateških rezervi, sa upućivanjem na kategorije naftnih derivata u skladu sa metodologijom iz člana 14 ovog zakona.

Energetski subjekti koji na osnovu ugovora o skladištenju zaključenog sa Agencijom skladište strateške rezerve i/ili su sa Agencijom zaključili ugovor iz člana 18 ovog zakona dužni su da bez odlaganja dostavljaju na zahtjev Agencije podatke potrebne za vođenje registra iz stava 1 ovog člana.

Energetski subjekti o promjeni podataka iz st. 4 i 5 ovog člana, bez odlaganja o tome obavještavaju Agenciju.

Agencija dostavlja Ministarstvu kopiju izvoda iz godišnjeg registra strateških rezervi do 15. februara tekuće godine za prethodnu godinu, koji sadrži podatke o količini i vrsti strateških rezervi upisanih u registar zaključno sa 31. decembrom prethodne godine.

Agencija je dužna da bez odlaganja na zahtjev Ministarstvu dostavi kopiju izvoda iz registra posebnih rezervi.

Kopiju izvoda iz stava 7 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji do 25. februara tekuće godine za prethodnu godinu, a kopiju izvoda iz stava 8 ovog člana na zahtjev Evropskoj komisiji dostavlja u roku od 15 dana od prijema zahtjeva.

Godišnji izvještaj o raspoloživosti i dostupnosti strateških rezervi

Član 28

Ukoliko udio posebnih rezervi u formiranim strateškim rezervama iznosi manje od 30 dana prosječne domaće potrošnje iz prethodne kalendarske godine, Ministarstvo je dužno da najkasnije do 25. januara tekuće godine sačini izvještaj o raspoloživosti i dostupnosti strateških rezervi za tekuću godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji do 31. januara tekuće godine.

Puštanje strateških rezervi na tržište

Član 29

Odluku o puštanju strateških rezervi na tržište donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva.

Puštanje strateških rezervi naftnih derivata na tržište vrši se po postupku koji se utvrđuje Kriznim planom.

U slučaju puštanja strateških rezervi na tržište, Agencija stavlja strateške rezerve na raspolaganje tržištu na granici skladišta u kojem su strateške rezerve uskladištene.

Puštanje strateških rezervi na tržište Agencija vrši po tržišnim uslovima na teritoriji Crne Gore ili, ako se rezerve čuvaju u nematerijalnom obliku, ustupanjem prava na kupovinu naftnih derivata energetskim subjektima.

Ako Agencija ne uspije da pusti na tržište strateške rezerve u skladu sa odlukom iz stava 1 ovog člana, energetski subjekat koji ima najveći broj benzinskih stanica na teritoriji Crne Gore dužan je da te strateške rezerve otkupi, otpremi i vrši njihovu prodaju krajnjim potrošačima.

Dostupnost podataka o strateškim rezervama

Član 30

Podaci o količini i strukturi strateških rezervi naftnih derivata formiranih u skladu s ovim zakonom su javni.

Podaci o teritorijalnom razmještanju strateških rezervi po količini i strukturi su tajni.

Dugoročne rezerve naftnih derivata za potrebe Vojske Crne Gore

Član 31

Vlada može da naloži Agenciji da formira dugoročne rezerve naftnih derivata za potrebe Vojske Crne Gore.

Količinu, sastav i dinamiku formiranja rezervi iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane i Agencije.

Podaci o dugoročnim rezervama iz st. 1 i 2 ovog člana su tajni u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

V. AGENCIJA ZA STRATEŠKE REZERVE NAFTNIH DERIVATA CRNE GORE**Osnivanje i pravni status Agencije****Član 32**

Radi formiranja i upravljanja strateškim rezervama Vlada osniva Agenciju.

Agencija je samostalna, neprofitna organizacija sa svojstvom pravnog lica, koja vrši javna ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom.

Agencija za svoj rad odgovara Vladi.

Rad Agencije je javan.

Agencija se upisuje u Centralni registar privrednih subjekata.

Naziv i sjedište Agencije**Član 33**

Naziv Agencije je: Agencija za strateške rezerve naftnih derivata Crne Gore.

Naziv Agencije na engleskom jeziku je: Montenegrin Emergency Oil Reserves Agency.

Skraćeni naziv Agencije je: MONTOIL.

Sjedište Agencije je u Podgorici.

Nadležnost Agencije**Član 34**

Agencija:

- 1) kupuje i prodaje naftne derivate u cilju formiranja i obnavljanja strateških rezervi,
- 2) pušta strateške rezerve na tržište u slučaju poremećaja u snabdijevanju,
- 3) upravlja strateškim rezervama naftnih derivata,
- 4) prikuplja naknadu za strateške rezerve naftnih derivata iz člana 50 ovog zakona,
- 5) skladišti naftne derivate, kupuje i/ili gradi rezervoare, postrojenja i instalacije za istovar i utovar naftnih derivata i upravljanja sa njima,
- 6) kontroliše količine i kvalitet naftnih derivata koje se čuvaju kao strateške rezerve,
- 7) skladišti i/ili kontroliše strateške rezerve naftnih derivata drugih država koje se čuvaju na teritoriji Crne Gore u skladu sa međunarodnim ugovorom,
- 8) obrađuje podatke o stanju i prometu komercijalnih i strateških rezervi naftnih derivata na teritoriji Crne Gore,
- 9) učestvuje u kreiranju energetske politike,
- 10) saraduje sa državnim organima i nadležnim inspekcijским organima u skladu sa posebnim propisima,
- 11) saraduje sa domaćim i međunarodnim energetske organima, tijelima i/ili subjektima,
- 12) u okviru svojih nadležnosti, učestvuje u radu stručnih i savjetodavnih tijela međunarodnih organizacija koja se odnose na sigurnost u snabdijevanju naftom i naftnim derivatima,
- 13) vrši i druge poslove u skladu sa međunarodnim ugovorima, zakonom i statutom Agencije.

Agencija je dužna da za poslove iz stava 1 tač. 1 i 5 ovog člana, od organa nadležnog za izdavanje licenci za obavljanje energetske djelatnosti pribavi licencu za trgovinu na veliko naftnim derivatima, odnosno za skladištenje nafte i naftnih derivata.

Agencija je oslobođena od plaćanja godišnje naknade za korišćenje licenci iz stava 2 ovog člana.

Organi Agencije

Član 35

Organi Agencije su: Upravni odbor i direktor Agencije.

Upravni odbor Agencije

Član 36

Upravni odbor ima predsjednika i četiri člana.

Predsjednik Upravnog odbora ima zamjenika.

Predsjednika, zamjenika predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada, na prijedlog Ministarstva.

Predsjednik Upravnog odbora je predstavnik Ministarstva.

Zamjenik predsjednika Upravnog odbora je predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove finansija. Članovi Upravnog odbora imenuju se na period od pet godina, uz mogućnost ponovnog imenovanja. Članovi Upravnog odbora svoju funkciju u Agenciji obavljaju honorarno.

Upravni odbor za svoj rad odgovara Vladi.

Bliži način rada Upravnog odbora uređuje se poslovníkom o radu.

Uslovi za imenovanje člana Upravnog odbora

Član 37

Za člana Upravnog odbora može biti imenovan crnogorski državljanin sa prebivalištem u Crnoj Gori koji ima najmanje:

- kvalifikaciju visokog obrazovanja sedmi nivo (VII) u obimu 240 kredita CSPK-a, odnosno završen studijski program u četvorogodišnjem trajanju iz oblasti inženjstva, tehnologije, ekonomije ili prava;
- deset godina radnog iskustva.

Prilikom izbora člana Upravnog odbora, prednost imaju kandidati koji pored uslova iz stava 1 ovog člana imaju duže radno iskustvo, specijalizacije iz oblasti naftne privrede ili finansija i poznavanje stranih jezika.

Odluka o imenovanju članova Upravnog odbora, objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Sprječavanje sukoba interesa člana Upravnog odbora

Član 38

Predsjednik i član Upravnog odbora ne može biti član organa upravljanja, vlasnik, akcionar ili vlasnik udjela, kao i lice koje je u radnom odnosu ili obavlja druge poslove u energetskim subjektima na koja se primjenjuju odredbe ovog zakona.

Prestanak mandata članu Upravnog odbora

Član 39

Članu Upravnog odbora mandat prestaje istekom vremena na koje je imenovan ili razrješenjem.

Razrješenje člana Upravnog odbora**Član 40**

Vlada će razriješiti člana Upravnog odbora prije isteka mandata, ako:

- 1) podnese zahtjev za razrješenje;
- 2) je pravosnažno osuđen za krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, u periodu dok traju pravne posljedice osude ili ako je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 3) ne izvršava ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno obavlja svoju dužnost;
- 4) svojim ponašanjem i radom dovede u pitanje nezavisnost i ugled Agencije;
- 5) je pravosnažnom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- 6) je u sukobu interesa u skladu sa članom 38 ovog zakona.

Predsjednik ili član Upravnog odbora dužan je da o podnošenju zahtjeva za razrješenje obavijesti Upravni odbor i obrazloži svoj zahtjev, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.

Odluka o razrješenju predsjednika i članova Upravnog odbora obavezno sadrži obrazloženje razloga za razrješenje.

Odluka o razrješenju iz stava 3 ovog člana, objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Nadležnosti Upravnog odbora Agencije**Član 41**

Upravni odbor:

- 1) donosi statut Agencije;
- 2) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije;
- 3) donosi akt kojim se uređuje postupak nabavki naftnih derivata radi formiranja strateških rezervi i druge opšte akte Agencije;
- 4) donosi godišnji plan rada Agencije sa finansijskim planom;
- 5) donosi godišnji izvještaj o radu Agencije sa finansijskim izvještajima;
- 6) vrši nadzor nad radom Agencije;
- 7) imenuje nezavisnog revizora finansijskih izvještaja Agencije;
- 8) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom Agencije.

Direktor Agencije**Član 42**

Direktora Agencije imenuje Upravni odbor na osnovu javnog konkursa.

Mandat direktora Agencije traje četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja još jedanput.

Direktor Agencije obavlja svoju funkciju u Agenciji profesionalno.

Direktor Agencije za svoj rad odgovara Upravnom odboru.

Uslovi i kriterijumi za izbor direktora Agencije

Član 43

Za direktora Agencije može biti imenovan crnogorski državljanin sa prebivalištem u Crnoj Gori koji ima:

- 1) najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja sedmi nivo (VII) obima 240 kredita CSPK-a, odnosno završen studijski program u četvorogodišnjem trajanju;
- 2) ima najmanje deset godina radnog iskustva, od čega najmanje pet godina radnog iskustva na izvršnim rukovodećim poslovima iz oblasti naftne privrede;
- 3) aktivno govori engleski jezik;
- 4) ima dokazane stručne, radne i organizacione sposobnosti;
- 5) nije pravosnažno osuđen za krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, u periodu dok traju pravne posljedice osude ili ako je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije.

Prilikom izbora direktora Agencije, prednost ima kandidat koji pored uslova iz stava 1 ovog člana, ima duže radno iskustvo, specijalizacije iz oblasti naftne privrede ili finansija i poznavanje stranih jezika.

Uz prijavu na javni konkurs iz člana 42 stav 1 ovog zakona kandidat za direktora Agencije podnosi izjavu kojom se, u slučaju imenovanja za direktora Agencije, obavezuje da će, u roku od 30 dana od dana imenovanja, otkloniti razloge eventualnog sukoba interesa.

Odluka o imenovanju direktora Agencije objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Sprječavanje sukoba interesa direktora Agencije

Član 44

Direktor Agencije ne može biti član udruživanja pravnih ili fizičkih lica koji bi ga mogli dovesti u sukob interesa.

Direktor Agencije i članovi njegove uže porodice ne mogu biti članovi organa upravljanja, vlasnici, akcionari ili vlasnici udjela u energetske subjektima na koja se primjenjuje ovaj zakon.

Prestanak mandata direktora Agencije

Član 45

Direktoru Agencije mandat prestaje istekom vremena na koje je imenovan ili razrješenjem.

Na razrješenje direktora Agencije shodno se primjenjuje odredba člana 40 ovog zakona.

Istovremeno sa razrješenjem direktora Agencije, Upravni odbor je dužan da imenuje vršioca dužnosti direktora Agencije i da u roku od 30 dana od dana razrješenja raspiše javni konkurs za izbor direktora Agencije.

Odluka o razrješenju direktora Agencije i o imenovanju vršioca dužnosti direktora Agencije objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Nadležnosti direktora Agencije

Član 46

Direktor Agencije:

- 1) zastupa i predstavlja Agenciju;
- 2) odgovara za zakonitost rada Agencije;
- 3) predlaže akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije i druge opšte akte Agencije;
- 4) predlaže Vladi iznos naknade iz člana 50 ovog zakona, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora;
- 5) predlaže Upravnom odboru godišnji plan rada sa finansijskim planom;
- 6) sprovođi godišnji plan rada sa finansijskim planom;
- 7) podnosi Upravnom odboru godišnji izvještaj o radu Agencije sa finansijskim izvještajima;
- 8) zaključuje ugovore sa domaćim ili stranim pravnim ili fizičkim licima;
- 9) odlučuje o pravima i obvezama iz radnog odnosa u skladu s opštim propisima o radu i opštim aktima Agencije;
- 10) izvršava odluke Upravnog odbora;
- 11) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i opštim aktima Agencije.

U obavljanju svojih poslova, direktor Agencije dužan je da postupa savjesno, u skladu sa pravilima struke i moralnim načelima.

Statut Agencije

Član 47

Agencija ima Statut.

Statutom Agencije bliže se uređuje sjedište i djelokrug rada, pečat, štambilj, zaštitni znak, unutrašnja organizacija, upravljanje, načela rada i poslovanja, ovlašćenja i način odlučivanja, način donošenja opštih akata, tajnost podataka, javnost rada i druga pitanja od značaja za rad Agencije, u skladu sa zakonom.

Na Statut Agencije saglasnost daje Vlada.

Statut Agencije objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Prava i obaveze iz radnog odnosa u Agenciji

Član 48

Direktor Agencije i zaposleni u Agenciji prava i obaveze iz radnog odnosa ostvaruju u skladu sa opštim propisima o radu, ovim zakonom i opštim aktima Agencije.

Finansiranje Agencije

Član 49

Sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se iz prihoda od naknade za formiranje, skladištenje i obnavljanje strateških rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: naknada) i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstva od prodaje strateških rezervi prihod su Agencije.

Sredstva iz stava 2 ovog člana mogu da se koriste isključivo za obavljanje djelatnosti Agencije, u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Naknada

Član 50

Naknada je sastavni dio maloprodajne cijene naftnih derivata i obračunava se i plaća na sve naftne derivate koji, u skladu sa propisom kojim se uređuje način obrazovanja maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata, imaju regulisan način obrazovanja maksimalne maloprodajne cijene.

Visinu naknade utvrđuje Vlada na prijedlog Agencije.

Naknada se ne obračunava i ne plaća na naftne derivate koji se izvoze za dalju prodaju.

Naknadu su dužni da obračunavaju i plaćaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata.

Obaveza obračunavanja naknade nastaje u trenutku:

- isporuke naftnih derivata iz skladišta proizvođača, odnosno iz akciznog skladišta poreznog obveznika,
- nastanka carinskog duga,
- utvrđivanja gubitka naftnih derivata.

Gubitak naftnih derivata, iz stava 5 alineja 3 ovog člana, koji je nastao u skladištima derivata kod proizvođača i uvoznika ulazi u količinu naftnih derivata na koju se obračunava naknada, osim gubitka koji je nastao djelovanjem više sile.

Na naftne derivate koje Agencija kupuje u svrhu formiranja i obnavljanja strateških rezervi ne plaća se naknada.

Način i rok plaćanja naknade i dostavljanje podataka

Član 51

Naknada se uplaćuje na poslovni račun Agencije, najkasnije do 20. u mjesecu za prethodni mjesec.

Proizvođači i uvoznici naftnih derivata iz člana 50 stav 4 ovog zakona dužni su da Agenciji dostavljaju podatke o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore i o uplatama naknade, najkasnije do 20. u mjesecu za prethodni mjesec.

Sadržaj i način dostavljanja podataka iz stava 2 ovog člana, kao i bliži način obračuna i plaćanja naknade, utvrđuju se aktom Agencije.

Akt iz stava 3 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Agencija i nadležni carinski organ dužni su da razmjenjuju pojedinačne i zbirne podatke o uvozu i izvozu naftnih derivata radi provjere tačnosti podataka.

Utvrđivanje, naplatu i kontrolu naplate naknade, vrši organ uprave nadležan za poslove poreza, na zahtjev Agencije.

Namjensko trošenje naknade

Član 52

Sredstva od naknade, mogu da se koriste za:

- 1) naknadu troškova kupovine naftnih derivata u cilju formiranja strateških rezervi i rezervi iz člana 31 ovog zakona,
- 2) naknadu troškova osiguranja, skladištenja i obnavljanja strateških rezervi i rezervi iz člana 31 ovog zakona,
- 3) naknadu troškova kontrole količine i kvaliteta strateških rezervi i rezervi iz člana 31 ovog zakona,

- 4) naknadu troškova rada skladišta i instalacija koje Agencija koristi za skladištenje strateških rezervi,
- 5) naknadu troškova nastalih radi zaduživanja na finansijskom tržištu i druge troškove kapitala,
- 6) naknadu pratećih troškova (za studije, dozvole, istraživanja, mjernu opremu, zaštitnu opremu, monitoring i sl.) u vezi sa stvaranjem uslova za istovar/utovar i skladištenje strateških rezervi, a u cilju povećanja sigurnosti prevoza i skladištenja opasnih tereta i ograničavanja mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu,
- 7) naknadu operativnih troškova rada Agencije i drugih troškova vezanih za pitanja strateških rezervi i sigurnosti snabdijevanja, u skladu sa zakonom i statutom Agencije,
- 8) kupovinu, izgradnju i rekonstrukciju rezervoara, postrojenja i instalacija i njihovo upravljanje,
- 9) sticanje udjela u privrednom društvu ili osnivanje privrednog društva u skladu sa članom 56 ovog zakona.

Plan rada i finansijski plan

Član 53

Planom rada Agencije utvrđuju se ciljevi i poslovne aktivnosti Agencije uz detaljno razdvajanje bitnih elemenata kao što su: tržište, prihodi, nabavka robe, finansiranje, zaduživanje, ulaganje, skladištenje i ljudski resursi.

Plan rada i finansijski plan donosi se najkasnije 30 dana prije završetka tekuće poslovne godine.

Ako Upravni odbor ne usvoji finansijski plan prije početka godine za koju se donosi, rashodi Agencije za naredni kvartal do usvajanja finansijskog plana ne smiju biti veći od jedne četvrtine iznosa sredstava iz finansijskog plana za prethodnu godinu.

Agencija je dužna da plan rada i finansijski plan uskladi sa indikativnim količinama i strukturom strateških rezervi iz člana 23 ovog zakona, u roku od 15 dana od dana njihovog utvrđivanja.

Agencija može, uz prethodnu saglasnost Vlade, da formira i više rezervi nego je to utvrđeno indikativnim količinama iz člana 23 ovog zakona, ukoliko joj to omogućavaju raspoloživa finansijska sredstva i trenutne tržišne okolnosti.

Nabavke

Član 54

Na nabavke naftnih derivata u gotovim proizvodima i u nematerijalnom obliku, za potrebe formiranja i održavanja strateških rezervi i nabavke usluge skladištenja strateških rezervi u skladu sa odredbama ovog zakona, ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju javne nabavke.

Na nabavke iz stava 1 ovog člana primjenjuju se opšti akti Agencije.

Prilikom nabavke usluga skladištenja strateških rezervi, Agencija može zaključivati višegodišnje ugovore o skladištenju.

Prava, obaveze i odgovornosti Agencije u pravnom prometu

Član 55

U pravnom prometu sa trećim licima, Agencija odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.

Crna Gora solidarno i neograničeno odgovara za obaveze Agencije.

Obaveze Agencije prvenstveno se podmiruju iz njene imovine.

Imovinu Agencije čine stvari, roba, prava i sredstva naknade, stečena radom i poslovanjem Agencije ili su pribavljeni iz drugih izvora.

Sticanje udjela i osnivanje privrednog društva

Član 56

Agencija može da stiče udio u privrednom društvu registrovanom u Crnoj Gori koje ima licencu za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja nafte i naftnih derivata, pod uslovom da udio Agencije u osnovnom kapitalu tog društva iznosi najmanje 25% upravljačkih prava shodno tom udjelu.

Agencija može da osnuje privredno društvo sa sjedištem u Crnoj Gori za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja nafte i naftnih derivata u isključivom, većinskom ili djelimičnom vlasništvu Agencije.

Režim odloženog plaćanja

Član 57

U cilju smanjenja učešća finansijskih sredstava i obezbjeđenja nadzora nadležnog carinskog organa, posebne rezerve skladište se u režimu odloženog plaćanja.

Agencija je obveznik poreza.

Prilikom podnošenja prijave za upis u registar kod nadležnog carinskog organa, Agencija nije dužna da preda elaborat o ekonomskoj opravdanosti otvaranja carinskog skladišta, instrument obezbjeđenja, odnosno garanciju banke ili deponovanje novčanih sredstava na depozitnom računu kod nadležnog carinskog organa.

Na Agenciju se ne odnosi količinsko ograničenje otpremljenih proizvoda iz skladišta.

Vođenje poslovnih knjiga i višak prihoda

Član 58

Agencija vodi poslovne knjige i sačinjava finansijske izvještaje u skladu sa propisima kojim se uređuje računovodstvo.

Ako se finansijskim izvještajem utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda višak prihoda pripada Agenciji i može se koristiti isključivo za obavljanje i unapređenje djelatnosti Agencije, u skladu sa ovim zakonom i statutom Agencije.

Revizija finansijskog izvještaja

Član 59

Finansijski izvještaj Agencije podliježe godišnjoj reviziji od strane nezavisnog ovlašćenog međunarodno priznatog revizora.

Godišnji izvještaj o radu

Član 60

Agencija podnosi Vladi godišnji izvještaj o radu, sa finansijskim izvještajem, najkasnije do 30. aprila tekuće za prethodnu kalendarsku godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana, sadrži i analizu realizacije akcionog plana iz člana 22 ovog zakona za godinu za koju se izvještaj podnosi.

VI. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 61

Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 62

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora i drugi nadležni državni organi u skladu sa posebnim propisima.

VII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 63

Novčanom kaznom od _____ eura do _____ eura kazniće se za prekršaj energetski subjekt koji:

- ne postupa u skladu sa odlukama Vlade u slučaju poremećaja snabdijevanja (član 11 stav 8),
- ne dostavlja Ministarstvu podatke u utvrđenim rokovima (član 12 stav 1),
- postupa sa strateškim, odnosno posebnim rezervama suprotno odredbi člana 25 st. 3 i 5 ovog zakona,
- ne čuva dokumentaciju, podatke i statističke izvještaje koji se odnose na vrstu, količinu, kvalitet i razmještaj strateških rezervi (član 26 stav 6),
- ne uplaćuje naknadu na način i u roku utvrđenom članom 51 stav 1 ovog zakona,
- ne dostavlja Agenciji podatke o plasmanu naftnih derivata i uplatama naknade (član 51 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kaznit će se odgovorno lice energetskog subjekta novčanom kaznom u iznosu od _____ eura do _____ eura.

Uz novčanu kaznu iz stava 1 ovog člana, može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od godinu dana energetskom subjektu koji počini dva ili više prekršaja iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana ili ako u roku od godinu dana ponavlja prekršaje iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, može se izreći zaštitna mjera obavljanja poslova i odgovornom licu energetskog subjekta u trajanju do godinu dana.

Uz novčanu kaznu iz stava 1 ovog člana, može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do godinu dana energetskom subjektu koji u slučaju poremećaja snabdijevanja ne postupa u skladu s odlukama Vlade.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, može se izreći zaštitna mjera obavljanja poslova i odgovornom licu energetskog subjekta u trajanju od jednog mjeseca do godinu dana.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Rok za osnivanje Agencije****Član 64**

Vlada će donijeti odluku o osnivanju Agencije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Upravni odbor Agencije imenovaće se u roku od 15 dana od dana donošenja odluke iz stava 1 ovog člana.

Direktor Agencije imenovaće se u roku od 45 dana od dana imenovanja Upravnog odbora.

Rok za donošenje statuta**Član 65**

Statut Agencije donijeće se u roku od 45 dana od dana imenovanja direktora Agencije.

Rok za upis Agencije**Član 66**

Agencija će se upisati u Centralni registar privrednih subjekata u roku od sedam dana od dana donošenja statuta.

Rok za usklađivanje propisa**Član 67**

Podzakonski akt kojim se uređuje način obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata uskladiće se sa odredbom člana 50 ovog zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za otvaranje računa i početak plaćanja naknade**Član 68**

Vlada je dužna da u roku od sedam dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 67 ovog zakona uspostavi privremeni račun za plaćanje naknade iz člana 50 ovog zakona.

Agencija je dužna da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donese akt iz člana 51 stav 3 ovog zakona i otvori poslovni račun.

Nakon otvaranja poslovnog računa Agencije, sredstva iz stava 1 ovog člana prenijeće se na poslovni račun Agencije, bez odlaganja.

Nakon donošenja akta iz člana 51 stav 3 ovog zakona, privremeni račun iz stava 1 ovog člana će se zatvoriti a plaćanje naknade iz člana 50 ovog zakona vršiće se na poslovni račun Agencije.

Rok za donošenje planova**Član 69**

Krizni plan iz člana 11 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akcioni plan iz člana 22 ovog zakona za period 2017 – 2019. godina donijeće se u roku od šest mjeseci od dana osnivanja Agencije.

Akcioni plan iz člana 22 ovog zakona, za period 2020 - 2022. godina donijeće se do 1. decembra 2019. godine.

Rok za utvrđivanje visine naknade

Član 70

Visinu naknade iz člana 50 stav 2 ovog člana Vlada će utvrditi u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do utvrđivanja naknade u skladu sa stavom 1 ovog člana, visina naknade iznosi 0,02 EUR/litru.

Podzakonski akti

Član 71

Podzakonski akti na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 72

Odredbe člana 12 stav 4, člana 27 stav 9 i člana 28 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 73

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 216 Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 5/16).

Stupanje na snagu

Član 74

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore („Službeni list CG“, broj 01/2007 i 38/2013) kojom je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, u koja spadaju i pitanja iz oblasti energetike.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Crna Gora, kao članica Energetske zajednice i kandidat za članstvo u Evropskoj Uniji (u daljem tekstu: EU), ima obavezu da implementira propise EU (*acquis communautaire EU*) iz oblasti energetike.

Savjet ministara Energetske zajednice je u oktobru 2012. godine, donio odluku br. 2012/03 koja članice Energetske zajednice obavezuje da najkasnije do 1. januara 2023. godine implementiraju Direktivu 2009/119/EZ o obavezi održavanja minimalnih rezervi sirove nafte i/ili naftnih derivata.

Prilikom donošenja Zakona o energetici, predviđeno je da će Direktiva 2009/119/EZ o obavezi održavanja minimalnih rezervi sirove nafte i/ili naftnih derivata biti implementirana donošenjem posebnog zakona, dok je Zakonom o energetici transponovan samo osnovni zahtjev o obavezi obezbjeđenja rezervi nafte i/ili naftnih derivata.

Donošenjem Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima:

- stvoriće se preduslov da se pravni okvir Crne Gore potpuno uskladi sa pravnim tekovinama Evropske unije u području sigurnosti snabdijevanja tj. formiranja i čuvanja strateških rezervi naftnih derivata;
- stvoriće se nužan preduslov da do 1. januara 2023. godine, formiramo strateške rezerve naftnih derivata u količini od 90 dana prosječnog neto uvoza ili 61 dan prosječne domaće potrošnje, zavisno od toga koja je količina veća;
- ispuniće se preduslovi nužni za rekonstrukciju/izgradnju dijela planiranih skladišnih kapaciteta na teritoriji Crne Gore tj. pokretanja značajnog investicionog ciklusa koji bi se trebao okončati najkasnije do 2020. godine;
- povećaće se sigurnost snabdijevanja u cjelini jer će, na načelu solidarnosti, nakon ulaska u Evropsku uniju, Crna Gora moći računati i na pomoć ostalih zemalja članica, ukoliko nam naše strateške rezerve u datom trenutku nisu dovoljne;
- povećaće se transparentnost tržišta naftnih derivata u Crnoj Gori, jer će se pojačanim izvještavanjem koje se propisuje ovim Zakonom još bolje pratiti protok roba na tržištu i stanje rezervi, a time i naplata prihoda državnog budžeta;
- stvoriće se i mogućnost da se u cilju racionalizacije poslovanja, smanjenja troškova i rasterećenja državnog budžeta, formira jedinstveni logistički sistem rezervi naftnih derivata koji bi uključivao i rezerve naftnih derivata za sve posebne potrebe (Vojska Crne Gore);
- stvoriće se preduslovi da Crna Gora postane atraktivna lokacija za potrebe regionalnog skladištenja strateških rezervi naftnih derivata. Takav razvoj događaja bi predstavljao ne samo značajnu poslovnu priliku za zemlju, već i povećanu sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima za Crnu Goru i region.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Donošenjem Zakona o sigurnosti snabdijavanja naftnim derivatima izvršiće se dalje usklađivanje zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom EU u oblasti energetike. Odredbe Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i podzakonski akti koji će biti doneseni na osnovu istog usklađuju se sa Direktivom 2009/119/EZ o obavezi održavanja minimalnih rezervi sirove nafte i/ili naftnih derivata.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima uređuje se postupanje u slučaju poremećaja snabdijevanja Crne Gore naftnim derivatima, način formiranja i upravljanja strateškim rezervama naftnih derivata i druga pitanja od značaja za sigurno snabdijevanje Crne Gore naftnim derivatima.

Prijedlog Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima sastoji se od 8 poglavlja i 74 člana.

1. Osnovne odredbe (čl. 1 - 7)

U ovom poglavlju se utvrđuje predmet zakona, definišu se strateške rezerve i poslovi od javnog interesa vezano za sigurnost snabdijevanja; određuje se ko vrši formiranje i upravljanje strateškim rezervama Crne Gore te na kojim principima se zasniva sigurno snabdijevanje Crne Gore naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju i formiranje strateških rezervi. Data su i značenja izraza koji su upotrijebljeni u zakonu.

2. Postupanje u slučaju poremećaja u snabdijevanju (čl. 8 - 12)

U ovom poglavlju se utvrđuju nadležnosti glavnih poluga sistema u slučaju poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima: organa državne uprave nadležnog za poslove energetike i Savjeta za praćenje snabdijevanja tržišta naftnim derivatima (tijela koje radi pružanja stručne pomoći obrazuje organ državne uprave nadležan za poslove energetike), te način komunikacije i postupanje prema Vladi u slučaju poremećaja snabdijevanja.

Utvrđuje se sadržaj Kriznog plana, način njegovog donošenja i sprovođenja. Također, utvrđuje se mogućnost uvođenja radne obaveze za vrijeme trajanja poremećaja u snabdijevanju ili mogućnosti nastanka poremećaja.

Utvrđuje se dostavljanje podataka i izvještavanje o uvozu, izvozu, plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore te o količini strateških, posebnih i komercijalnih rezervi naftnih derivata i to ne samo za potrebe praćenja stanja na domaćem tržištu naftnih derivata već i za određivanja neto uvoza i dnevne potrošnje za potrebe formiranja strateških rezervi i sačinjavanja mjesečnih izvještaja o količini strateških i komercijalnih rezervi.

3. Strateške rezerve – minimalna količina, struktura i kvalitet (čl. 13 - 20)

U ovom poglavlju utvrđuje se minimalna količina strateških rezervi i rok u kojem treba da bude postepeno formirana. Utvrđuje se da je minimalna količina strateških rezervi vezana za prosječni dnevni neto uvoz ili prosječnu dnevnu potrošnju, u zavisnosti koja je količina veća, te se utvrđuje kako se obračunavaju neto uvoz i domaća potrošnja.

Pored toga, utvrđuje se da se rezerve mogu čuvati u gotovim proizvodima (posebne rezerve) i u nematerijalnom obliku (*tiketi*), pri čemu se utvrđuje struktura i kvalitet strateških rezervi (koliko u gotovim proizvodima, a koliko u nematerijalnom obliku; koji naftni derivati i u kojem udjelu).

Utvrđuju se uslovi koje trebaju da ispune strateške rezerve u gotovim proizvodima kako bi stekle status posebnih rezervi te se utvrđuju uslovi vezano za čuvanje strateških rezervi u nematerijalnom obliku.

Takođe, utvrđuju se rezerve naftnih derivata koje se ne ni u kom slučaju ne računaju u strateške rezerve.

4. Način formiranja i upravljanje strateškim rezervama (čl. 21 - 31)

U ovom poglavlju utvrđuje se kako se postepeno formiraju strateške rezerve te šta sadrže i kako se donose osnovni dokumenti na osnovu kojih se formiraju strateške rezerve – Akcioni plan i Indikativne količine i struktura strateških rezervi za tekuću godinu.

Pored toga, utvrđuju se kriterijumi za skladištenje strateških rezervi te se utvrđuju zahtjevi za osiguranje dostupnosti i kontrole kvaliteta i količine strateških i posebnih rezervi.

Takođe, utvrđuje se obaveza vođenje registra strateških i posebnih rezervi, dostavljanja podataka za potrebe izrade registara te obaveza dostavljanja izvoda iz registara Evropskoj komisiji.

Utvrđuju se kriterijumi puštanja strateških rezervi na tržište te se utvrđuje dostupnost podataka o strateškim rezervama.

Utvrđuje se da Agencija za strateške rezerve naftnih derivata, po nalogu Vlade, može da formira dugoročne rezerve naftnih derivata za potrebe Vojske Crne Gore.

5. Agencija za strateške rezerve naftnih derivata Crne Gore (čl. 32 - 60)

U ovom poglavlju se utvrđuje osnivanje i pravni status Agencije za strateške rezerve naftnih derivata Crne Gore; njen naziv, sjedište, nadležnost i organi.

Utvrđuju se bitna pitanja vezano za organe Agencije (Upravni odbor i direktor Agencije) – sastav, uslovi za imenovanje, uslovi i kriterijumi za izbor, sprječavanje sukoba interesa, prestanak mandata, razrješenje, nadležnosti.

Pored toga, utvrđuje se koja se pitanja bliže utvrđuju statutom Agencije te se utvrđuje kako zaposleni u Agenciji ostvaruju prava i obaveze iz radnog odnosa.

Takođe, utvrđuje se način finansiranja Agencije i to iz prihoda od naknade za strateške rezerve naftnih derivata te se utvrđuju pitanja vezano za prikupljanje i namjensko trošenje naknade (ko utvrđuje iznos naknade; na koje naftne derivate, kako i kada se obračunava naknada; ko su obveznici obračuna i uplate naknade; način i rok plaćanja naknade i dostavljanja podataka; kontrola naplate).

Utvrđuju se pitanja vezano za plan rada i finansijski plan Agencije te propisi i akti koji se primjenjuju prilikom nabavki naftnih derivata u materijalnom i nematerijalnom obliku za potrebe formiranja i održavanja strateških rezervi i nabavki usluge skladištenja strateških rezervi. Takođe, utvrđuju se prava, obaveze i odgovornosti Agencije u pravnom prometu te uslovi pod kojima Agencija može da stiče udjele u privrednim društvima ili da osniva privredna društva.

Pored toga, utvrđuje se pitanje poreskog statusa Agencije i skladištenja strateških rezervi sa stanovišta režima odloženog plaćanja PDV-a i akciza te se utvrđuje kako se vode poslovne knjige i šta se radi sa viškom prihoda ako se finansijskim izvještajem utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda. Takođe, utvrđuje se da finansijski izvještaji Agencije podliježu godišnjoj reviziji od strane nezavisnog ovlašćenog međunarodno priznatog revizora i da Agencija podnosi Vladi godišnji izvještaj o radu, sa finansijskim izvještajem.

6. Nadzor (čl. 61 - 62)

U ovom poglavlju se utvrđuje ko vrši upravni i ko vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

7. Kaznene odredbe (čl. 63)

U ovom poglavlju se utvrđuju kazne za prekršaje po ovom zakonu.

8. Prelazne i završne odredbe (čl. 64 – 74)

U ovom poglavlju se utvrđuju rokovi za osnivanje Agencije za strateške rezerve naftnih derivata Crne Gore, donošenje statuta Agencije te upis Agencije u Centralni sudski registar.

Utvrđuju se rokovi za otvaranje privremenog računa i početak plaćanja naknade za finansiranje strateških rezervi; rokovi za otvaranje poslovnog računa Agencije i za prenos sredstava sa privremenog računa na poslovni račun Agencije te početak plaćanja naknade direktno na poslovni račun Agencije.

Utvrđuje se rok za utvrđivanje visine naknade za finansiranje strateških rezervi te iznos naknade do utvrđivanja visine naknade.

Takođe, utvrđeni su rokovi za usklađivanje propisa, donošenje podzakonskih propisa, planova i drugih akata koji se zahtijevaju ovim zakonom.

U ovom poglavlju uređuje se i odložena primjena određenih odredbi ovog zakona, prestanak važenja pojedinih odredbi zakona o energiji, kao i stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.